

ANTONI EUSTACHY MARYLSKI–ŁUSZCZEWSKI

JÓZEF MARKOWICZ

KAPITAN HARCMISTRZ STEFAN KOWALSKI „JAROŃ”

KSIĄDZ ANTONI JÓZEF MARYLSKI

KSIĄDZ MICHAŁ WOŹNIAK

ANTONI EUSTACHY MARYLSKI–ŁUSZCZEWSKI

Urodzony 7 marca 1865 r. w Warszawie, ziemianin i publicysta. Był synem Eustachego Marylskiego i Ludgardy z Pruszyńskich. Wkrótce po jego urodzeniu zmarła matka, a w roku 1871 – ojciec, po którego śmierci zaopiekował się sierotą sąsiad Jan Paweł Łuszczewski (adoptował Antoniego w 1887 r., stąd jego podwójne nazwisko).

Marylski–Łuszczewski studiował nauki rolnicze oraz ekonomiczne w Krakowie, Paryżu i Heidelbergu. Po powrocie do kraju gospodarował w majątku w Pęcicach. Po roku 1905 zaczyna brać czynny udział w życiu politycznym. W latach 1906-1911 był członkiem Ligi Narodowej. Współpracował na stałe z „Przeładem Narodowym”, „Gazetą Polską”, „Gazetą Warszawską”. Poza polityką był aktywnym członkiem organizacji rolniczych. Pełnił funkcję prezesa Związku Okręgowego Centralnego Towarzystwa Rolniczego (CTR) na gubernię warszawską, należał też do Rady Głównej i Komitetu Centralnego Tej organizacji. Ponadto wydał kilka popularnych opracowań historycznych: *Karol Malczewski generał czasów stanisławowskich* (Kraków 1886 r.), *Historia włościan w Polsce* (Kraków 1910 r.).

Po wybuchu I wojny światowej, w czasie ataku Niemców na Warszawę w 1914 r., został spalony dwór w Pęcicach (wydarzenia te Marylski–Łuszczewski opisał w broszurze *Niemcy pod Warszawą. Epizod z wielkiej wojny (r. 1914)* – Warszawa 1921 r.). W trakcie wojny prowadził aktywną działalność polit. – społ. M. in. został członkiem prezydium Towarzystwa Miłośników Historii, członkiem Rady Nadzorczej Polskiej Macierzy Szkolnej oraz członkiem komitetu obchodów 125 rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja.

Przez kilka lat deklarował się jako bezpartyjny, by w 1917 r. wstąpić do Zjednoczenia Narodowego, organizacji współpracującej z Narodową Demokracją. W 1918 r. działał w Radzie Głównej Opiekuńczej, Radzie Opiekuńczej dla powiatu warszawskiego, sejmiku powiatu warszawskiego. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości posłował do Sejmu Ustawodawczego 1919-1922 z okręgu wyborczego nr 15: powiat Błonie, Grójec i lewy brzeg powiatu warszawskiego. W latach 1922-1927 był posłem z województwa warszawskiego z listy Związku Ludowo-Narodowego. Po wygaśnięciu mandatu poselskiego wycofał się z życia politycznego. Zmarł 27 maja 1932 r. w Warszawie, pochowany został na Cmentarzu Powązkowskim.

Z małżeństwa z Wandą Kozakowską miał czterech synów: Wojciecha Mariana, Jana Pawła, Antoniego Józefa i Edwarda.

JÓZEF MARKOWICZ

Ur. 8 lutego 1903 w Kowalu. Właściciel majątku Komorów, poseł na sejm w latach 1922-30. W 1922 r. założył w Komorowie trzyklasową szkołę. Wraz z żoną Marią ufundował kapliczkę z figurą Najświętszej Marii Panny (stoi przy końcu Alei Marii Dąbrowskiej) w podziękowaniu za spokojne i szczęśliwe życie. Na obszarze dóbr komorowskich od 1930 r. zaczęło powstawać „Miasto Ogród Komorów”. Na rozwój osiedla duży wpływ miała Elektryczna Kolej Dojazdowa, która kursowała od 1927 r. Głównym placem „Miasta Ogrodu” miał być Plac Paderewskiego (kościół, miejsce na targi i jarmarki). We wrześniu 1939 r. w Warszawie od pocisku artyleryjskiego zginęła Maria Markowiczowa, zaś w październiku tego roku umarł chory na cukrzycę Józef Markowicz. Obydwoje pochowani zostali na cmentarzu w Pęcicach.

KAPITAN HARCMISTRZ STEFAN KOWALSKI „JAROŃ”

Ur. 2 sierpnia 1915 r. w Warszawie. Od najmłodszych lat związany z Pruszkowem i działającym na jego terenie harcerstwem. W roku 1940 powstaje organizacja Szare Szeregi – tajne harcerstwo na ziemiach okupowanych. Stefan Kowalski, pod pseudonimem „Jaroń”, zostaje mianowany komendantem hufca „Zielony Dąb”, w skład którego wchodzi jednostki z Pruszkowa, Ursusa, Włoch, Piastowa i Ożarowa. Rok 1942 przynosi powstanie plutonu 1718 działającego na obszarze rejonu VI Armii Krajowej o kryptonimie „Helenów”. W połowie 1943 r. Jaroń przyłącza do plutonu 1718 osłabioną jednostkę złożoną z pracowników majątku Pęcice. Dzięki jego determinacji ten luźny oddział został przekształcony w zwartą drużynę, a Pęcice stają się bazą szkoleniową dla całego plutonu. Warto wspomnieć dowódców pęcickiej drużyny, pojawiających się w sprawozdaniach z akcji dywersyjno-bojowych: Zenon Szymanek „Szymka”, Włodzimierz Pawlicki „Pomsta”. Pluton 1718 bierze udział w Powstaniu Warszawskim. Jaroń zostaje schwytany wraz z resztką swoich żołnierzy w Śródmieściu. Trafiają oni do obozów jenieckich w Sandbostel i Lubece. W 1947 r. Jaroń-Kowalski wraca do kraju. Podejmuje próbę reaktywacji harcerstwa, która kończy się niepowodzeniem. Swoją działalność Jaroń wiąże z klubem PTTK – Varsovia. Stanie się współorganizatorem rajdu do Pęcic „Po Kamienistej Drodze”. Zmarł w 1979 r.

KSIĄDZ ANTONI JÓZEF MARYLSKI

Ur. 21 października 1894 r. w Pęcicach. Jego ojcem był Antoni Marylski, właściciel dóbr pęcickich, publicysta, poseł do Dumy oraz – po odzyskaniu przez Polskę niepodległości – poseł do Sejmu z ramienia Narodowej Demokracji. Młody Antoni bardzo przez bardzo przeżył spalenie domu pęcickiego w 1914 r., w wyniku walk frontowych. Rok później podejmuje pracę pielęgniarza w szpitalu wojskowym w Warszawie. Po ewakuacji szpitala w głąb Rosji wstępuje do pułku kijowskiego. Wybuch rewolucji w roku 1917 zastaje go w Szkole Kawaleryjskiej w Petersburgu. Pewne jest, że znalazł się wówczas pod silnym wpływem idei pacyfizmu. Zabijanie w obronie Ojczyzny uznał za niezgodne z chrześcijańską zasadą miłości bliźniego. Po powrocie do kraju wyjeżdża do Francji. Wraca w roku 1921 i rozpoczyna studia filozoficzne na Uniwersytecie Warszawskim. W trakcie studiów poznaje ks. Władysława Kornilowicza, a przez niego matkę Elżbietę Różę Czacką, założycielkę Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi. Poznanie tych osób zaowocuje zaangażowaniem się Marylskiego w budowę Zakładu dla Ociemniałych w Laskach. W trakcie II wojny światowej współpracuje z Armią Krajową, jest członkiem konspiracyjnej organizacji „Polski Związek Zachodni”, zajmującej się sprawami robotników polskich wysyłanych na roboty przymusowe do Rzeszy. Od zakończenia wojny poświęca się bezgranicznie ośrodkowi w Laskach. W latach 1936-39 1947-50 oraz 1962-73 pełnił funkcję prezesa Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi. U schyłku życia (1971 r.) przyjął z rąk kardynała Wyszyńskiego święcenia kapłańskie, urzeczywistniając towarzyszące mu przez wiele lat pragnienia.

KSIĄDZ MICHAŁ WOŹNIAK

Ur. 28 sierpnia 1875 r. w Sokołowie (dzisiejszy Suchy Las). Rodzice byli rolnikami. Pobożne wychowanie, jakie otrzymał przede wszystkim od mamy, zaowocowało tym, że w 1902 r. Michał wstąpił do seminarium duchownego w Warszawie. W 1907 r. otrzymał święcenia kapłańskie. Pracował w Warszawie i Łodzi. W 1925 r. został przeniesiony do Kutna. W swojej pracy duszpasterskiej zajmował się w głównej mierze uczeniem i wychowywaniem młodzieży. W czasie II wojny światowej, pomimo ostrzeżeń, nie opuścił swojej parafii. Uważał, że byłoby to tchórzostwo. W październiku 1941 r. został aresztowany przez Niemców. Trafił do obozu koncentracyjnego w Dachau. Głód, zimno, ciężkie prace doprowadziły do tego, że ks. Woźniak podupadł na zdrowiu. Z trudem mógł się poruszać. Mimo tego został poddany okrutnym torturom, w wyniku których zmarł w maju 1942 r. Beatyfikowany przez papieża Jana Pawła II w czerwcu 1999 r.